

Skrócony Raport

Niepotrzebnie przedwczesny koniec!

Autorzy

Dr inż. Cezary Odrzygóźdź

Mgr inż. Jakub Szczepkowski

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Zadanie publiczne współfinansowane ze środków
otrzymanych w 2024 r od Ministra Nauki w ramach
konkursu „Organizowanie i animowanie działań na
rzecz środowiska akademickiego”.

Wyniki badań, rekomendacje i dobre praktyki

Rekomendacje ze spotkań

1. Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości i projekty akademickie

- **Dla uczelni:**

Rozwój infrastruktury (np. przestrzeni coworkingowych, laboratoriów), wsparcie mentoringowe z udziałem ekspertów oraz stworzenie dedykowanych programów grantowych dla projektów studenckich.

Objaśnienie: Uczelnie są kluczowym środowiskiem dla innowacji i przedsiębiorczości, ale bez odpowiednich narzędzi studenci nie mogą rozwijać swoich pomysłów. Wsparcie materialne i merytoryczne pozwoli im skuteczniej przejść od idei do wdrożenia.

- **Dla szkół:**

Wprowadzenie zajęć z przedsiębiorczości w szkołach średnich oraz organizacja warsztatów prowadzonych przez studentów zaangażowanych w projekty akademickie.

Objaśnienie: Wczesne kształtowanie umiejętności przedsiębiorczych i znajomość realiów projektów akademickich zwiększa szanse na aktywność uczniów na poziomie wyższym. Takie podejście pomaga również promować ścieżkę naukową wśród młodzieży.

- **Dla rządzących:**

Wsparcie finansowe dla uczelni rozwijających Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości poprzez granty, ulgi podatkowe oraz konkursy ogólnopolskie dla najlepszych projektów studenckich.

Objaśnienie: Inwestowanie w innowacyjność i przedsiębiorczość na poziomie akademickim to długofalowa strategia rozwoju gospodarczego kraju. Rząd powinien zachęcać uczelnie i przedsiębiorców do współpracy w tworzeniu ekosystemów startupowych.

2. Samorządność studencka

- **Dla uczelni:**

Wzmocnienie pozycji samorządów studenckich poprzez zapewnienie większej autonomii, dedykowanych budżetów i szkoleń z zakresu zarządzania, komunikacji oraz prawa.

Objaśnienie: Samorzady odgrywają kluczową rolę w reprezentowaniu interesów studentów, ale ich efektywność często zależy od wsparcia uczelni. Lepsze narzędzia i możliwości rozwoju pozwolą im działać bardziej skutecznie na rzecz społeczności studenckiej.

- **Dla szkół:**

Zachęcanie uczniów do aktywności w szkolnych samorządach oraz organizacja współpracy z samorządami studenckimi, np. poprzez wspólne projekty.

Objaśnienie: Wprowadzenie uczniów w struktury samorządowe na wcześniejszym etapie edukacji pomaga rozwijać umiejętności leaderskie i społeczne. Taka współpraca buduje świadomość na temat roli samorządów także na poziomie akademickim.

- **Dla rządzących:**

Utworzenie ogólnopolskiego programu wspierającego samorzady studenckie, np. poprzez finansowanie szkoleń czy organizację konferencji i wymiany doświadczeń.

Objaśnienie: Silne i dobrze zorganizowane samorządy są istotnym elementem demokratycznego systemu uczelni. Działania na poziomie krajowym mogą pomóc w wyrównaniu różnic między uczelniami oraz zwiększeniu wpływu studentów na kształtowanie polityki akademickiej.

3. Prawa i obowiązki studenckie

- **Dla uczelni:**

Organizowanie warsztatów, kampanii informacyjnych oraz publikowanie materiałów edukacyjnych dotyczących praw i obowiązków studentów. Ważne jest także szkolenie kadry akademickiej w tym zakresie.

Objaśnienie: Studenci muszą znać swoje prawa, aby móc skutecznie z nich korzystać i bronić ich w razie potrzeby. Jednocześnie kadra akademicka powinna być świadoma przepisów, aby unikać nieporozumień i konfliktów.

- **Dla szkół:**

Wprowadzenie zajęć z podstaw prawa, w tym praw obywatelskich, jako elementu przygotowania do studiowania.

Objaśnienie: Młodzież powinna zdobywać wiedzę na temat swoich praw już na etapie szkoły średniej. Dzięki temu będą lepiej przygotowani do odnalezienia się w systemie akademickim oraz do podejmowania świadomych decyzji.

- **Dla rządzących:**

Opracowanie i wdrożenie jednolitego standardu ochrony praw studenckich, monitorowanego przez dedykowaną jednostkę państwową.

Objaśnienie: Nierówności w dostępie do ochrony praw studentów na różnych uczelniach są poważnym problemem. Wspólny standard zwiększy bezpieczeństwo prawne studentów i poprawi ich komfort studiowania.

4. Łączenie pracy zawodowej i studiowania

- **Dla uczelni:**

Rozszerzenie oferty zajęć wieczorowych, weekendowych oraz online, a także wprowadzenie elastycznych form zaliczania przedmiotów, np. poprzez projekty zamiast tradycyjnych egzaminów.

Objaśnienie: Coraz więcej studentów łączy pracę zawodową z nauką, co wymaga elastycznego podejścia uczelni. Odpowiednie dostosowanie harmonogramów i form zajęć pozwoli im efektywnie pogodzić obie aktywności.

- **Dla szkół:**

Organizacja spotkań z przedstawicielami uczelni i pracodawcami, aby przedstawić uczniom możliwości godzenia nauki z pracą.

Objaśnienie: Świadomość realiów studiowania i rynku pracy pomaga młodzieży lepiej zaplanować swoją przyszłość. Takie działania mogą także wspierać wybór ścieżki zawodowej zgodnej z kierunkiem studiów.

- **Dla rządzących:**

Wprowadzenie ulg podatkowych dla pracodawców wspierających studentów w łączeniu pracy i nauki, np. przez elastyczne godziny pracy.

Objaśnienie: Zatrudnianie studentów wymaga od pracodawców pewnej elastyczności. Rządowe

wsparcie w tym zakresie może zachęcić firmy do tworzenia przyjaznych warunków dla młodych ludzi łączących pracę i naukę.

5. Projekty związane ze społeczną odpowiedzialnością nauki

- **Dla uczelni:**

Wprowadzenie fakultatywnego modułu projektów społecznych w programach studiów, realizowanych we współpracy z lokalnymi społecznościami.

Objaśnienie: Projekty naukowe powinny wychodzić poza mury uczelni i przynosić realne korzyści społeczne. Tego typu inicjatywy rozwijają umiejętności praktyczne studentów i budują pozytywny wizerunek uczelni.

- **Dla szkół:**

Organizacja konkursów i warsztatów popularyzujących naukę, w których uczniowie mogą współpracować z uczelniami nad projektami społecznymi.

Objaśnienie: Zaangażowanie młodzieży w projekty społeczne na wczesnym etapie kształcenia kształtuje empatię oraz świadomość odpowiedzialności wobec otoczenia.

- **Dla rządzących:**

Utworzenie funduszy na projekty z zakresu społecznej odpowiedzialności nauki, wspierających współpracę między uczelniami a organizacjami pozarządowymi.

Objaśnienie: Finansowanie takich działań to inwestycja w rozwój społeczny oraz podniesienie świadomości naukowej wśród obywateli. Rząd powinien promować uczelnie jako ośrodki zaangażowane w rozwiązywanie problemów społecznych.

6. Krajowa Reprezentacja Doktorantów i rozwój kariery naukowej

- **Dla uczelni:**

Stworzenie programów rozwoju dla doktorantów, obejmujących mentoring, szkolenia interdyscyplinarne oraz wsparcie w publikacjach i aplikacjach grantowych.

Objaśnienie: Doktoranci często spotykają się z barierami w rozwoju kariery naukowej, takimi jak brak wsparcia finansowego czy mentorskiego. Kompleksowe programy uczelniane mogą znacząco poprawić ich szanse na sukces zawodowy.

- **Dla szkół:**

Organizacja spotkań z doktorantami, którzy mogą opowiedzieć uczniom o swojej ścieżce naukowej i zachęcić ich do rozważenia kariery w nauce.

Objaśnienie: Młodzież często nie zdaje sobie sprawy z możliwości, jakie daje kariera naukowa. Bezpośredni kontakt z młodymi naukowcami może być inspiracją i motywacją do podjęcia studiów w tym kierunku.

- **Dla rządzących:**

Zwiększenie środków na stypendia doktoranckie, finansowanie badań oraz stworzenie systemu wsparcia dla młodych naukowców na wczesnych etapach kariery.

Objaśnienie: Długofalowe wsparcie doktorantów to inwestycja w przyszłość nauki i gospodarki kraju. Stabilne finansowanie pozwala młodym naukowcom skupić się na badaniach i rozwijaniu innowacji.

7. Popularyzacja nauki i komunikacja naukowa

- **Dla uczelni:**

Organizowanie cyklicznych wydarzeń, takich jak „Dni Nauki”, otwartych wykładów oraz warsztatów dla lokalnej społeczności. Promowanie osiągnięć studentów i naukowców w mediach.

Objaśnienie: Budowanie dialogu między nauką a społeczeństwem zwiększa świadomość jej roli i zachęca młodzież do wybierania ścieżek naukowych. To także element promocji uczelni jako instytucji otwartej.

- **Dla szkół:**

Współpraca z uczelniami przy organizacji zajęć i warsztatów popularnonaukowych, które rozbudzą w uczniach ciekawość i pasję do nauki.

Objaśnienie: Wczesne zainteresowanie nauką ułatwia młodym ludziom wybór ścieżki edukacyjnej i zawodowej związanej z badaniami i innowacjami.

- **Dla rządzących:**

Finansowanie programów telewizyjnych, podcastów oraz wydarzeń masowych promujących naukę. Wprowadzenie polityki wspierającej komunikację naukową, np. poprzez granty dla naukowców popularyzujących wiedzę.

Objaśnienie: Popularyzacja nauki wzmacnia rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy i zwiększa zainteresowanie nauką wśród młodzieży. To kluczowe dla budowania innowacyjnej gospodarki i świadomości społecznej.

8. Polska Komisja Akredytacyjna, Forum Uniwersytetów Polskich, Parlament Studentów RP

- **Dla uczelni:**

Powołanie zespołów monitorujących standardy akredytacyjne i wypracowanie strategii dostosowywania się do nowych wymogów. Aktywne włączanie studentów w proces oceny jakości kształcenia.

Objaśnienie: Uczelnie muszą być przygotowane do szybkiego reagowania na zmiany standardów akredytacyjnych. Włączenie studentów w procesy decyzyjne zwiększa ich odpowiedzialność za jakość kształcenia i buduje współodpowiedzialność.

- **Dla szkół:**

Organizowanie warsztatów wyjaśniających rolę instytucji takich jak PKA czy Forum Uniwersytetów Polskich w kształtowaniu jakości edukacji wyższej.

Objaśnienie: Wczesne zapoznanie uczniów z zasadami funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego ułatwia im zrozumienie, jak ważna jest jakość kształcenia i ich aktywny udział w tych procesach w przyszłości.

- **Dla rządzących:**

Wzmocnienie roli i finansowania Polskiej Komisji Akredytacyjnej, aby mogła skutecznie monitorować jakość kształcenia i wspierać uczelnie w jej poprawie. Promowanie działań Forum Uniwersytetów Polskich oraz Parlamentu Studentów RP jako instytucji kształtujących politykę edukacyjną.

Objaśnienie: PKA, FUniP i PSRP są kluczowymi organami wpływającymi na jakość i rozwój szkolnictwa wyższego. Silniejsze wsparcie tych instytucji pomoże budować bardziej efektywny i innowacyjny system edukacyjny.

9. Rola dziekanów ds. studenckich i zarządzanie wydziałem

- **Dla uczelni:**

Wprowadzenie szkoleń dla dziekanów z zakresu zarządzania zespołami, mediacji w konfliktach oraz wspierania studentów w trudnych sytuacjach. Rozwój systemu monitorowania potrzeb

studentów na poziomie wydziałów.

Objaśnienie: Dziekani ds. studenckich są często pierwszą linią wsparcia dla studentów. Profesjonalne przygotowanie i lepsze narzędzia do zarządzania zwiększą ich skuteczność w rozwiązywaniu problemów i zarządzaniu wydziałem.

- **Dla szkół:**

Przygotowanie uczniów do współpracy z władzami akademickimi, np. przez warsztaty z komunikacji i pracy zespołowej.

Objaśnienie: Wzajemne zrozumienie potrzeb studentów i władz uczelni zaczyna się od rozwijania umiejętności komunikacyjnych na wcześniejszych etapach edukacji.

- **Dla rządzących:**

Stworzenie wytycznych dotyczących standardów wsparcia studentów, które powinny być realizowane przez dziekanów ds. studenckich na wszystkich uczelniach.

Objaśnienie: Równy dostęp do wysokiej jakości wsparcia dla studentów w całym kraju to kluczowy element równości szans i przeciwdziałania wykluczeniu edukacyjnemu.

10. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

- **Dla uczelni:**

Rozbudowanie struktur współpracy z lokalnymi przedsiębiorstwami i instytucjami, takich jak biura karier czy konsorcja naukowo-biznesowe. Wprowadzenie projektów praktycznych realizowanych wspólnie z partnerami gospodarczymi.

Objaśnienie: Bliska współpraca uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym zwiększa szanse studentów na zatrudnienie oraz ułatwia transfer wiedzy i technologii do praktyki.

- **Dla szkół:**

Organizowanie wizyt w przedsiębiorstwach i instytucjach badawczych, aby uczniowie poznali różnorodne możliwości współpracy nauki z gospodarką.

Objaśnienie: Uczniowie lepiej zrozumieją realia rynku pracy oraz perspektywy zawodowe wynikające z podjęcia określonych kierunków studiów.

- **Dla rządzących:**

Utworzenie programów wspierających partnerstwa uczelni z sektorem prywatnym, np. poprzez granty na badania aplikacyjne realizowane wspólnie z firmami.

Objaśnienie: Zwiększenie zaangażowania sektora prywatnego w działania uczelni przyczynia się do rozwoju innowacji i przygotowania absolwentów zgodnie z potrzebami rynku pracy.

11. Kariera naukowa i rozwój w ramach kół naukowych

- **Dla uczelni:**

Wsparcie finansowe i organizacyjne dla kół naukowych, umożliwiające ich uczestnikom realizację projektów badawczych i udział w konferencjach międzynarodowych.

Objaśnienie: Koła naukowe to nie tylko miejsce rozwijania pasji, ale także przestrzeń dla innowacyjnych badań i współpracy z innymi ośrodkami naukowymi. Dobre wsparcie może zmotywować studentów do kontynuowania kariery naukowej.

- **Dla szkół:**

Organizacja wspólnych projektów z kołami naukowymi uczelni, które mogą inspirować młodzież do rozwijania zainteresowań badawczych.

Objaśnienie: Współpraca z kołami naukowymi pozwala uczniom zobaczyć, jak wygląda praca badawcza w praktyce, i rozwija ich ciekawość naukową.

- **Dla rządzących:**

Wprowadzenie specjalnych grantów dla kół naukowych i nagród dla najlepszych projektów studenckich o wysokiej wartości naukowej i praktycznej.

Objaśnienie: Koła naukowe to ważny element kształcenia przyszłych naukowców. Ich wsparcie to inwestycja w rozwój innowacyjności i potencjał badawczy kraju.

12. Redagowanie prac dyplomowych

- **Dla uczelni:**

Organizacja warsztatów z redagowania prac dyplomowych oraz wprowadzenie zajęć z metodologii badań i pisania akademickiego na wcześniejszych etapach studiów.

Objaśnienie: Studenci często mają trudności z przygotowaniem prac dyplomowych zgodnie z wymaganiami formalnymi i metodologicznymi. Systematyczne wsparcie zwiększy ich kompetencje i jakość prac końcowych.

- **Dla szkół:**

Wprowadzenie elementów pisania akademickiego i analizy źródeł w ramach zajęć z języka polskiego lub przedmiotów humanistycznych.

Objaśnienie: Nauka podstawowych zasad pisania naukowego na poziomie szkoły średniej pozwala uczniom lepiej przygotować się do studiów wyższych.

- **Dla rządzących:**

Opracowanie bardziej przejrzystego ogólnokrajowego standardu minimalnych wymagań dla prac dyplomowych oraz wsparcie finansowe uczelni w tworzeniu materiałów edukacyjnych i kursów online z zakresu pisania akademickiego.

Objaśnienie: Ujednoczenie standardów zapewni porównywalność prac na różnych uczelniach i umożliwi lepsze monitorowanie jakości edukacji.

13. Wspieranie studentów i redukcja zjawiska drop-out'u

- **Dla uczelni:**

Rozwój programów wsparcia psychologicznego, mentoringowego i edukacyjnego dla studentów, w szczególności w pierwszych latach studiów. Wczesne identyfikowanie problemów poprzez systemy monitorowania postępów w nauce.

Objaśnienie: Duża część studentów rezygnuje ze studiów z powodów osobistych lub problemów z adaptacją. Skuteczne wsparcie może pomóc zmniejszyć ten problem i poprawić wskaźniki ukończenia studiów.

- **Dla szkół:**

Organizowanie warsztatów adaptacyjnych przygotowujących uczniów do przejścia na poziom akademicki, ze szczególnym naciskiem na zarządzanie czasem i radzenie sobie ze stresem.

Objaśnienie: Przejście z systemu szkolnego do akademickiego jest dużym wyzwaniem.

Przygotowanie uczniów do nowej rzeczywistości edukacyjnej może znacząco zwiększyć ich szanse na sukces.

- **Dla rządzących:**

Finansowanie programów wsparcia studentów, takich jak stypendia dla osób z trudnościami finansowymi oraz ogólnopolskich inicjatyw na rzecz zdrowia psychicznego wśród młodzieży

akademickiej.

Objaśnienie: Problemy finansowe i psychologiczne to jedne z głównych przyczyn rezygnacji ze studiów. Działania rządowe mogą znacząco ograniczyć te zjawiska.

14. Państwowe Wyższe Szkoły Zawodowe i rola rektora

- **Dla uczelni:**

Wzmocnienie pozycji Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych (PWSZ) w regionach poprzez współpracę z lokalnymi samorządami i przedsiębiorstwami. Organizowanie cyklicznych spotkań rektorów PWSZ w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk.

Objaśnienie: PWSZ pełnią kluczową rolę w kształceniu zawodowym i odpowiadają na lokalne potrzeby rynku pracy. Lepsze zarządzanie i współpraca między rektorami mogą podnieść ich efektywność.

- **Dla szkół:**

Informowanie uczniów o możliwościach studiowania w PWSZ oraz korzyściach z edukacji zawodowej dostosowanej do lokalnych realiów.

Objaśnienie: Wiele szkół nie promuje PWSZ jako atrakcyjnej ścieżki edukacyjnej. Lepsze informacje dla uczniów mogą zwiększyć ich zainteresowanie taką formą kształcenia.

- **Dla rządzących:**

Wprowadzenie systemu wsparcia finansowego dla PWSZ, z naciskiem na rozwój nowoczesnej infrastruktury dydaktycznej i współpracę z pracodawcami.

Objaśnienie: Państwowe Wyższe Szkoły Zawodowe są istotnym elementem systemu edukacji w regionach. Inwestycje w ich rozwój wspierają lokalne społeczności i gospodarkę.

15. Współpraca międzynarodowa

- **Dla uczelni:**

Zwiększenie liczby programów wymiany międzynarodowej, takich jak Erasmus+, oraz rozwijanie współpracy z uczelniami spoza Europy. Stworzenie systemu wsparcia dla studentów zagranicznych, aby ułatwić im adaptację i integrację.

Objaśnienie: Współpraca międzynarodowa wzbogaca środowisko akademickie i zwiększa atrakcyjność uczelni. Ułatwienie wymiany studentów i naukowców przyczynia się do rozwoju kompetencji międzykulturowych.

- **Dla szkół:**

Organizowanie programów wymiany uczniowskiej oraz współpracy z zagranicznymi szkołami, aby uczniowie mogli rozwijać swoje umiejętności językowe i międzykulturowe.

Objaśnienie: Wczesne doświadczenia międzynarodowe przygotowują uczniów do udziału w podobnych programach na uczelni, jednocześnie poszerzając ich horyzonty.

- **Dla rządzących:**

Ułatwienie procedur wizowych i administracyjnych dla studentów i naukowców z zagranicy oraz zwiększenie finansowania programów wymiany.

Objaśnienie: Polska może stać się bardziej atrakcyjnym miejscem studiowania i prowadzenia badań, co przyczyni się do umiędzynarodowienia systemu szkolnictwa wyższego i poprawy jego jakości.

16. Rekomendacje i dobre praktyki w obszarze Erasmus+

- **Dla uczelni:**

Rozszerzenie współpracy z uczelniami zagranicznymi, szczególnie spoza Europy. Usprawnienie wsparcia dla studentów, np. poprzez warsztaty językowe i międzykulturowe przed wyjazdem. Uproszczenie procedur uznawania punktów ECTS.

Objaśnienie: Uczelnie mogą zwiększyć atrakcyjność programu Erasmus+ poprzez różnorodność kierunków wymiany. To pozwoli studentom zdobywać unikalne doświadczenia i poszerzać kompetencje międzykulturowe. Dobre przygotowanie studentów przed wymianą minimalizuje ryzyko trudności adaptacyjnych i umożliwia maksymalne wykorzystanie programu. Jasne i sprawne rozliczanie osiągnięć z wymiany eliminuje obawy studentów o opóźnienia w toku studiów i zachęca do udziału w programie.

- **Dla szkół:**

Promowanie programu Erasmus+ poprzez organizację spotkań z uczestnikami wymiany i współpracę z uczelniami. Wprowadzanie projektów edukacyjnych z elementami współpracy międzynarodowej.

Objaśnienie: Uczniowie zyskują świadomość możliwości międzynarodowych jeszcze przed rozpoczęciem studiów, co zwiększa ich motywację do uczestnictwa w wymianach. Projekty międzynarodowe rozwijają umiejętności językowe i międzykulturowe, co jest kluczowym przygotowaniem do przyszłego udziału w Erasmus+.

- **Dla rządzących:**

Zwiększenie finansowania programu Erasmus+ oraz uproszczenie procedur administracyjnych. Promowanie programu Erasmus+ jako narzędzia umiędzynarodowienia edukacji wyższej.

Objaśnienie: Wyższe środki na wsparcie finansowe umożliwią udział w wymianach studentom z trudnościami ekonomicznymi, a uproszczona biurokracja przyspieszy procesy aplikacyjne. Podkreślanie korzyści wynikających z wymiany międzynarodowej zwiększy zainteresowanie studentów i uczelni programem, co wpłynie na lepszą integrację Polski w międzynarodowym systemie edukacyjnym.

Rekomendacje ze szkoleń/warsztatów

1. Jak być liderem i zbudować efektywny zespół? - czyli o działalności w szkole średniej oraz podczas studiów

Zakres merytoryczny:

- Istota przywództwa w środowisku szkolnym i akademickim.
- Kształtowanie cech lidera: budowanie zaufania, odpowiedzialności i wizji.
- Praktyczne aspekty zarządzania zespołem: podział ról, motywowanie i moderowanie współpracy.

Dobre praktyki:

- Wyznaczanie klarownych celów i ról w grupie.
- Regularne spotkania, feedback i analiza postępów.
- Rozwijanie empatii i umiejętności aktywnego słuchania.

Rekomendacje:

- Praktykowanie umiejętności liderek przez angażowanie się w projekty szkolne, studenckie lub wolontariat.
- Poszukiwanie mentorów – doświadczonych liderów, którzy mogą udzielić wskazówek.
- Systematyczne doszkalać się z zakresu komunikacji i zarządzania zespołem.

Literatura i źródła:

- John C. Maxwell, „*Developing the Leader Within You*”
- Daniel Goleman, „*Emotional Intelligence*” (rozdziały o inteligencji emocjonalnej w przywództwie)
- Podcasty: „Harvard Business Review IdeaCast” – odcinki o zarządzaniu i leadershipie.

2. Praca zespołowa i narzędzia pracy zespołowej

Zakres merytoryczny:

- Zasady efektywnej pracy grupowej: rozpoznawanie ról, zarządzanie konfliktami.
- Wykorzystanie cyfrowych narzędzi (Slack, Trello, Asana) do organizacji zadań i komunikacji.
- Budowanie zaangażowania i odpowiedzialności w zespole.

Dobre praktyki:

- Transparentna komunikacja postępów i zmian w projekcie.
- Regularne retrospekcje – ocena tego, co działa, a co wymaga ulepszenia.
- Wybór narzędzi dopasowanych do specyfiki zespołu (liczby osób, rodzaju projektu).

Rekomendacje:

- Testowanie różnych platform do zarządzania projektami w celu znalezienia optymalnych rozwiązań.

- Ćwiczenia w podziale zadań i ustalaniu priorytetów na symulowanych case studies.
- Dokumentowanie procesów, aby można było je zoptymalizować w przyszłości.

Literatura i źródła:

- Patrick Lencioni, “*The Five Dysfunctions of a Team*”
- Richard Hackman, “*Leading Teams: Setting the Stage for Great Performances*”
- Blogi i webinary Atlassian (producent m.in. Trello, Jira) nt. produktywności zespołów.

3. Budowanie relacji w nauce i biznesie

Zakres merytoryczny:

- Znaczenie networkingu w środowisku akademickim i biznesowym.
- Budowanie długotrwałych kontaktów: od nawiązywania relacji po utrzymywanie ich wartości.
- Skuteczna komunikacja interpersonalna w różnorodnych środowiskach.

Dobre praktyki:

- Proaktywne uczestnictwo w konferencjach, warsztatach, targach pracy.
- Budowanie profesjonalnego profilu online (LinkedIn) i regularne jego aktualizowanie.
- Okresowe odświeżanie kontaktów, wysyłanie aktualizacji i utrzymywanie dialogu.

Rekomendacje:

- Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych w językach obcych.
- Świadome budowanie sieci kontaktów: szukanie mentorów, udział w grupach tematycznych.
- Regularne ćwiczenia w small talk, prezentacji projektów i autoprezentacji.

Literatura i źródła:

- Keith Ferrazzi, “*Never Eat Alone*”
- Dale Carnegie, “*How to Win Friends and Influence People*”
- Blogi biznesowe i portale branżowe (Harvard Business Review, LinkedIn Learning).

4. Wystąpienia publiczne kluczem do sukcesu

Zakres merytoryczny:

- Podstawy retoryki, storytellingu i technik prezentacyjnych.
- Radzenie sobie ze stresem i treścią.
- Użycie multimediów i wizualizacji do zwiększenia atrakcyjności przekazu.

Dobre praktyki:

- Regularne próby przed niewielką publicznością i nagrywanie wystąpień w celu analizy.
- Stosowanie klarownej struktury: wstęp, rozwinięcie, podsumowanie.
- Dbając o kontakt wzrokowy, modulację głosu i język ciała.

Rekomendacje:

- Udział w klubach mówców (np. Toastmasters).
- Ćwiczenia z oddychania i technik relaksacyjnych.
- Przygotowywanie prezentacji w różnych formatach (offline, online) w celu zwiększenia elastyczności.

Literatura i źródła:

- Garr Reynolds, “*Presentation Zen*”
- Nancy Duarte, “*Resonate: Present Visual Stories that Transform Audiences*”
- TED Talks: analiza wystąpień najlepszych mówców.

5. Student naukowiec-samorządowiec – wprowadzenie do personal branding

Zakres merytoryczny:

- Znaczenie marki osobistej w akademii i poza nią.
- Łączenie ról: badacza, aktywisty, lidera społeczności studenckiej.
- Narzędzia i strategie kształtowania wizerunku (media społecznościowe, blog, portfolio).

Dobre praktyki:

- Spójność komunikatu: takie same wartości i kompetencje przedstawiane w różnych kanałach.
- Autentyczność i unikanie sztucznego kreowania wizerunku.
- Systematyczne dokumentowanie osiągnięć (certyfikaty, referencje, publikacje).

Rekomendacje:

- Budowanie marki już w szkole średniej – np. poprzez udział w konkursach i projektach.
- Testowanie różnych form komunikacji (wideo, tekst, infografika) w celu znalezienia optymalnej.
- Konsultacje z doradcami kariery i mentorami.

Literatura i źródła:

- Dorie Clark, “*Reinventing You*”
- Seth Godin, “*Purple Cow: Transform Your Business by Being Remarkable*”
- Blogi o personal branding (np. personalbrandingblog.com).

6. Jak dobrze opracować pomysł na biznes, czyli modele biznesowe w praktyce

Zakres merytoryczny:

- Podstawowe narzędzia do tworzenia modeli biznesowych, np. Business Model Canvas.
- Identyfikacja grup docelowych, propozycji wartości i kanałów dystrybucji.
- Testowanie pomysłów (MVP, badanie rynku).

Dobre praktyki:

- Zbieranie danych o potrzebach klientów przed wdrożeniem produktu.
- Analiza konkurencji i benchmarking.
- Iteracyjne ulepszanie modelu biznesowego na podstawie feedbacku.

Rekomendacje:

- Udział w hackathonach, warsztatach przedsiębiorczości, inkubatorach i akceleratorach.
- Czytanie case studies udanych startupów.
- Kontakt z doświadczonymi przedsiębiorcami w roli mentorów.

Literatura i źródła:

- Alexander Osterwalder, Yves Pigneur, *“Business Model Generation”*
- Eric Ries, *“The Lean Startup”*
- Steve Blank, *“The Startup Owner’s Manual”*

7. Świadoma ścieżka kariery i co tak naprawdę dają nam studia wyższe

Zakres merytoryczny:

- Analiza wartości dodanej studiów: rozwój umiejętności specjalistycznych i miękkich.
- Uświadomienie sobie mocnych stron i dopasowanie kierunku edukacji do rynku pracy.
- Planowanie długoterminowej ścieżki kariery, ustalanie celów.

Dobre praktyki:

- Regularna autoanaliza kompetencji i zainteresowań.
- Korzystanie z ofert biur karier i doradców zawodowych.
- Udział w praktykach, stażach, wolontariatach w celu weryfikacji planów z rzeczywistością.

Rekomendacje:

- Śledzenie trendów w branżach, które interesują uczestnika.
- Budowanie sieci kontaktów z pracodawcami, absolwentami i specjalistami HR.
- Systematyczne aktualizowanie CV i profilu na LinkedIn.

Literatura i źródła:

- Cal Newport, *“So Good They Can’t Ignore You”*
- Herminia Ibarra, *“Working Identity: Unconventional Strategies for Reinventing Your Career”*
- Strony doradcze (np. CareerOneStop) i zasoby LinkedIn Learning.

8. Doktorat jako ścieżka kariery po studiach - dlaczego, dla kogo i czy musi być jedyna?

Zakres merytoryczny:

- Wartość doktoratu w kontekście naukowym i pozanaukowym.
- Analiza korzyści i wyzwań związanych ze studiami doktoranckimi.

- Alternatywne opcje rozwoju po ukończeniu studiów magisterskich (biznes, organizacje NGO, administracja).

Dobre praktyki:

- Szczera ocena motywacji do podejmowania studiów doktoranckich.
- Konsultacje z doktorantami, promotorami i absolwentami.
- Sprawdzanie ofert grantów, stypendiów, programów wymiany międzynarodowej.

Rekomendacje:

- Rozważenie wcześniejszych form aktywności badawczej (udział w konferencjach, kołach naukowych).
- Przeanalizowanie ścieżek kariery po doktoracie w różnych sektorach gospodarki.
- Podjęcie stażu w instytucji badawczej, think-tanku lub firmie badawczo-rozwojowej.

Literatura i źródła:

- Karen Kelsky, *“The Professor Is In”*
- Paula Chambers, *“So What Are You Going to Do with That?”* (o alternatywnych karierach dla doktorów)
- Strony akademickie (Nature Careers, Science Careers) z poradami dla doktorantów.

9. Świadoma ścieżka kariery i wykorzystaj swoje mocne strony

Zakres merytoryczny:

- Identyfikacja talentów i mocnych stron.
- Zastosowanie teorii mocnych stron w budowaniu ścieżki kariery.
- Znaczenie refleksji, samoświadomości i autoanalizy.

Dobre praktyki:

- Stosowanie testów kompetencji (np. Gallup CliftonStrengths) do rozpoznania silnych stron.
- Regularne rozmowy z mentorami lub doradcami zawodowymi.
- Planowanie kariery w oparciu o posiadane atuty, a nie tylko o potrzeby rynku.

Rekomendacje:

- Systematyczne doskonalenie obszarów, w których już jest się dobrym, zamiast skupiania się wyłącznie na słabościach.
- Podejmowanie wyzwań zawodowych i edukacyjnych pozwalających wykorzystać i rozwinąć mocne strony.
- Tworzenie planu rozwoju w oparciu o wybrane testy kompetencji.

Literatura i źródła:

- Tom Rath, *“StrengthsFinder 2.0”*
- Marcus Buckingham, *“Now, Discover Your Strengths”*
- Strona Gallup Strengths Center (narzędzia i materiały online).

10. Moja rola w zespole – czyli współpraca akademicka

Zakres merytoryczny:

- Określanie własnej roli w zespole (np. na podstawie modelu Belbina).
- Znaczenie różnorodności kompetencji i stylów pracy w grupach akademickich.
- Budowanie zaufania i efektywnej komunikacji w zespołach międzywydziałowych.

Dobre praktyki:

- Samoocena i prośba o feedback od innych członków zespołu.
- Jasne komunikowanie swoich mocnych stron i preferencji w pracy grupowej.
- Budowanie kultury zespołu opartej na szacunku, zaufaniu i wsparciu.

Rekomendacje:

- Wypróbowanie różnych ról w projektach, aby odkryć swoje naturalne predyspozycje.
- Udział w grach symulacyjnych i assessment center organizowanych na uczelniach.
- Doskonalenie umiejętności mediacji i zarządzania konfliktami w grupach.

Literatura i źródła:

- Meredith Belbin, *“Team Roles at Work”*
- Lynda Gratton, *“The Shift”* (o przyszłości pracy i zespołów)
- Kursy online (Coursera, edX) nt. pracy zespołowej i komunikacji interpersonalnej.